

W projekcie analizuję przedstawienia literackie i publicystyczne niepełnosprawności (fizycznej, intelektualnej, sensorycznej, kognitywnej, rozwojowej) w Polsce po roku 1989 i ich związek z przedstawieniami kapitalizmu i demokracji w literaturze i mediach po roku 1989. Głównymi pytaniami, które stawiam to:

- 1. Gdzie i jakie miejsce mają w Polsce po roku 1989 osoby niepełnosprawne?**
- 2. Czego można się dowiedzieć o polskim kapitalizmie i polskiej demokracji z perspektywy niepełnosprawności?**

Poprzez analizę splotu przedstawień niepełnosprawności i kapitalizmu zbadam, na ile demokratyczne przyrzeczenie o wolności i równości dla wszystkich obywateli urzeczywistniło się w Polsce po roku 1989.

Niepełnosprawność jest użyteczną kategorią w analizie kapitalizmu, gdyż pozwala na krytyczne przyjrzenie się jego głównym wartościom: „produktywności”, „niezależności”, „finansowemu sukcesowi”. Interesuje mnie również użycie metafor odnoszących się do niepełnosprawności w publicznej debacie na temat kapitalizmu i socjalizmu, np. sformułowania takie jak „socjalizm okaleczył Polskę”, „socjalizm był okresem schizofrenicznym w polskiej kulturze” lub „byliśmy głusi i ślepi” (z wywiadu z Michałem Boni opublikowanym w *Gazecie Wyborczej* w 2016 roku na temat transformacji ustrojowej w roku 1989). Podczas gdy osoby niepełnosprawne często pozostają niewidoczne w polskim życiu publicznym, a literatura rzadko wybiera osoby niepełnosprawne jako głównych bohaterów, niepełnosprawność pojawia się często w języku w odniesieniu do systemów politycznych i ekonomicznych. W projekcie analizuję niepełnosprawność w powiązaniu z innymi kategoriami tożsamościowymi takimi jak płeć, wiek, klasa, rasa, seksualność.

Moją główną perspektywą badawczą są studia o niepełnosprawności (ang. disability studies). Studia o niepełnosprawności rozwijają się na zachodnich uczelniach od lat 70. XX wieku. Studia o niepełnosprawności nie postrzegają niepełnosprawności jako nieszczęścia, defektu lub kondycji wymagającej medycznej interwencji. Według teoretyków tej dziedziny badawczej niepełnosprawność to forma różnicy, która wymaga odpowiednich społecznych przystosowań i zmiany społecznego postrzegania niepełnosprawności. Niepełnosprawność to kategoria tożsamościowa taka jak płeć, rasa, wiek, klasa lub tożsamość seksualna.